

ДАЦЬКАЎШЧИНА

ЦАНА 50 Н. ФЭН. — PREIS 50 Pf.

LE JOURNAL BIELORUSSIEN
"LA PATRIE"

DIE WEISSRUTHENISCHE ZEITUNG
„DAS VATERLAND“

**THE BELORUSSIAN NEWSPAPER
„THE FATHERLAND“**

№ 10 (594)

Мюнхэн, Нядзеля 1-га ліпеня 1962 г. – München, Sonntag, 1 Juli 1962

ГОД ВЫДАНЬЯ 16

У савецкай нацыянальной палітыцы бязь зьменаў

скага Університету Малочка цьвердзіў, што сацыялістычны распад зел працы паміж савецкімі рэспублікамі зьяўляецца вялікім дасягненнем савецкай нацыянальной палітыкі. Фактычна-ж, гэты сацыялістычны распад зел працы паміж рэспублікамі прыводзіць да поўнай эканамічнай залежнасці ад Масквы і ператварае гэтыя рэспублікі ў калёніі цэнтральнага камуністычнага кіраўніцтва. Гэтае зявішча ёсьць дасягненнем савецкай **каляніальнай** палітыкі, але дасягненнем **нацыянальнай** палітыкі яго ніякім чынам уважаецца нельга. Пэўна-ж, дацэнт Малочка ніводным словам не прыгадаў, якімі шляхамі Беларусь трапіла на толькі ў эканамічную, але і ў палітычную залежнасць ад Масквы.

самастойна не атрымалі тых дабрадзея-
стваў, якімі яны цяпер карыстаюцца
пры савецкай уладзе.

Як гэта можна называць: гіроній ці
цынізмам?

Абмяркоўванье савецкай нацыяналь-
най палітыкі — справа пажаданая і ка-
рысная. Аднак яя гэтак яно павінна
праводзіцца. Характар-жа прыгаданай
канфэрэнцыі найлепш съветчыць аб-
ейней «навуковасці». Зборышча, якое
бы скрытычна падтрымлівае загадзя на-
кінутую яму зьверху тэзісы і выснавы
можна называць парознаму, але не на-
вуковай канфэрэнцыяй.

Месца канфэрэнцыі найлепш съвет-
чыць і аб ейней мэце: абдурваць нясьве-
дамых ў Азіі й Афрыцы і зьбіваць з
толку тых, што ўже разрабадзілі гэ-
ную.

Прадстаўнік ад Украіны, прафэсар Кіеўскага ўніверсітэту Бародзін, цьвердзіў, што калі-б Украіна ў канцы 19-га і ў пачатку 20-га стагодзьдзяў не зьяў-
толку тых, што ўжо разабраліся ў сут-
насьці савецкай нацыянальнай палітыкі
у сваю чаргу, гэтая бальшавіцкая ін-
цыянізацыя яшчэ раз паказвае, што ју-
бальшавіцкай нацыянальнай палітыцьцю

Салінській національній галереї винес Сталіна з маскоўскага маўзалею не зъяніў нічога.

Рэдакцыя «Бацькаўшчыны» часта стаіць перад бадай неразвязальнай проблемай. Чытачом ведамыя нашы заклікі інфармаваць праз газету аб усіх годных увагі падзеях, што адбываюцца ў жыхці нашай эміграцыі ці ейных пасобных асяродках. Колькі разоў мы пракалі наших супрацоўнікаў за тое, што зь іхнае віны шмат такіх падзеяў застаюцца «незарэгістраванымі» на бачынах «Бацькаўшчыны», а хроніка нашага арганізаванага жыхця і дзейнасьці — гэта-ж дакументацый, доказ нашае жыхцяздольнасці. Колькі разоў нам даводзілася інфармаваць чытачоў аб дзейнасці наших асяродкаў у розных краінах съвету зь вялікім спазненнем, грунтуючыся на пачутым ад трэйце, а то й пятае особы. Аб гэтым мы пісалі ўжо няраз. У выніку здараліся выпадкі, што інфармацый была няпойнай, а часам і аднабавокая. Вось тады раптам сышпаліся пратэсты, дапаўненіні, удакладненіні, абвінавачваніні «Бацькаўшчыны» ў неаб'ектыўнасці. А ці вінаватая ў гэтых выпадках «Бацькаўшчына»?

З другога боку, часта бываюць выпадкі, што абыць ці іншай падзеі ці здарэнію рэдакцыя атрымоўвае некалькі ка-рэспандэнцыяў зь вельмі рознымі, а то й дыямэтральна супярэчлівым насывя-леннем таго, што адбылося. Ізноў-такі «Бацькаўшчына» ў незайдзросным пала-жэніні: што друкаваць? Каму верыць? Бываюць выпадкі, што з радкоў карэс-пандэнцыі нядзвізначна праўбаецца тэн-дэнцыйнасць, — прыкладам, спроба па-казаць сябе ці пэўную групу ў выгадным для сябе съвяtle і адначасова намагань-не зганьбіць іншых. Але ў бальшыні выпадкаў людзі пішуць шчыра, ад сэр-ца, і розыніца ў насывяленні тлума-чыща або даёно вырабленым настаў-леннем да пэўнай проблемы, або мяс-цовай атмасфэрой з усімі выкліканымі ёю канфліктамі

Што рабіць у такіх выпадках рэдак-цыя? Здавалася-б, справа даволі про-стая: або — бачачы съведаму суб'ек-тынасць аўтара — устрымацца наагул ад надрукавання ягонае карэспандэн-цыі, або — у іншых выпадках — падаць ці зрезюмаваць карэспандэнцыі аўтара.

ца зрэзюмаваць карэспандэнцы аўтарау, якія парознаму насыяўляюць адну і тую-ж падзею (г. зн. супрацьставіць іх), або абмежавацца толькі фактамі. Ёсьць і яшчэ адно «або» — або — абыйсьці ўсё гэта моўчкі.

Якую-ж карысъць будуць мең калгасынікі ад того, што дзяржава гучып плату за жывёлу, птушку й мла-ко, што здаецца дзяржаве ў парадку вы-кананья калгасамі плянаў нарыхто-вак. У «звароце да савецкага народу» адзначана, што калгасы да гэтага часу

адзначана, што калгасы да 1961-ага часу пры здачы буйнай рагатай жывёлы ў сярднім трацілі на цэнтнары жывой вагі 26 рублёў, на ссыннях больш — 35 рублёў, а на здачы птушак — аж звыш 51 рубля. Здаўшы ў мінульым годзе дзяржа-
ве калія 3,9 мільёнаў тонаў, або палавіну ўсіх нарыхтовак, калгасы мелі за 1961 год стратаў на жывёла-гадоўлі 120 мільёнаў рублёў.

«або», найлепшы выхад — часам крыў-
дзячы, ці навет настаўляючы да сябе
варожка пэўныя асобы ці групы. Але ці
тут толькі нашая віна?

Не расьпісваючыся доўга, паспрабуем
узяць быка за рогі: што, з нашага гле-
дзішча, зъяўляецца найважнейшай пра-
блемай?

На нашу думку — блытаныне прын-

Між тым гэтыя стратныя для калгасаў цэны на жывёлу былі ўстаноўленыя савецкім урадам яшчэ ў 1958 годзе. Такім чынам, рабоўніцтва калгаснага сялянства моўчкі праводзіцца на працягу чатырох гадоў. Страты калгасаў павялічваліся яшчэ высокімі нацэнкамі за тэхніку, штучныя ўгнаенны і на рамонты сельскагаспадарчых машынаў у дзяржаўных майстэрнях. Грашовыя прыбытыкі калгасаў зъмяншаліся таксама высо- кімі адлічэннямі ў так званы непа-

цыповаяга з другарадным. Маём на ўвазе блытаньне гэтага ў грамадзкай і палітычнай дзеянасьці, бо карэспандэнцыі — толькі адлюстраваньне ўсяго гэтага. Пераношаньне асабістых разьлікаў на грамадзкае поле дзейнасьці, мясцовых, часта дробных канфліктав у плошчу нашай агульнай справы — як у нас прынята называць, «дэпішчына», «лягершчына». А гэта — прыгнаеце, дарагія чытачы — карысыці ў ніякім выпадку не дае.

Возьмем некалькі прыкладаў. Энэргіч-

дзельны грашовы фонд калгасаў. Гэтая налюдзкая экспляатацыя калгаснага сялянства адбывалася ў розных формах на працягу ўсяго калгаснага прыгону, пакідаючы калгасынікам на аплату працы ў грамадzkай гаспадарцы капейкі й грамы натуральнай прадукцыі.

Камуністычная пропаганда, выкарыстоўваючы павышэнне цнаў калгасам за мяса-малочную прадукцыю, разгарнула агітацыю за павялічэнне вытворчасці прадукцыі, асабліва мяса й мала-ка, патрабуючы ад калгасынікаў настомнай і напружанай працы. Ад шматліка-га кіруючага складу сельскай гаспадар-кай з услужлівымі прыганятymі й наглядчыкамі партыйнае кіраўніцтва патрабуе «найбольш разумна выкарыстаць дадатковыя сродкі, каб за кожны затрачаны рубель была атрымана максымальная колькасць прадукцыі ра- ны, здольны кіраўнік грамадzkай організацыі раптам (а мо і я раптам) уявіў сабе, што толькі ягоная думка правильная, зусім ня лічачыся з думкай іншых, больш дасьветчаных асобаў. І вось гэтыя іншыя становішча для яго асабістымі ворагамі. Справа, зразумела, на гэтым не канчаецца: выкарыстоўваючы сваё палажэнне ў упрыгожы, ён пераносіць гэтую заражнечу на грамадzkі форум, съведама выклікаючы канфлікты, якія ніяк ня спрычыняюцца да праца-здольнасці гэтае арганізацыі. Мала таго: засыплены амбіцыяй, ён робіць ўсёмагчымае, каб падарваць у вачох грамадзкасці прэстыж нашых найвышэйших палітычных установаў і дзеячоў, якія сваёй дзеянасцю здабылі пашану, калі пра прыгаданую асобу зь фюрэрскім замашкамі і куры не квахталі. Лёгkаверных знайсці можна заўсёды, засліўшисці на пастылку, якую по-

Няма сумліу, што ў гэтым годзе ма-
гутны нарыхтоўчы апарат праз так зва-
ныя сацыялістычныя забавязаныні забя-
ре збожжа, мяса малако й іншую пра-
дукцыю незалежна ад ураджаю й гаспа-
дарчых магчымасцяў. Калгасынкам за-
стануцца толькі сьціллья стаўкі аплаты
прапры грашыма і натураю, як і ў міну-
лыя дзіме.

B. K.

(Заканчено на 2-ой бачине)

Савецкі „сацыялізм“ на практыцы

У савецкай прэсе 1 чэрвяня сёлета бы-
ла зъменічаная гастанова ЦК КПСС і
Савету міністраў СССР, у якой паведам-
лялася, што продажныя цэны на ўсе ві-
ды мяса і каўбасныя вырабы павялічва-
юцца ў сярэднім на 30 працэнтаў, а на
масла – на 25 працэнтаў. Гэты «падару-
нак» падсавецкім народам ад партыйна-
савецкага кіраўніцтва быў няпрыемнай
неспадзейкай для мільёнаў працоўных
масаў. Заміж абяцанага на ХХII з'езде
камуністычнай партыі, на сакаві-
ковым пленуме і ў выступленнях і
доўгіх прамовах самога Хрущова да-
статку й багацьця працу та харчавань-
ня, пры будаўніцтве гэтак званага каму-
нізму – ашуканыя народы дачакаліся
пакуль, што знаннага павышанчыца

Якімі-ж патрэбамі было выклікалася павышэнне цэнаў на мяса й масла. Толькі нядайна – у заключанай прамове на пленуме ЦК КПСС, які адбыўся ў пачатку сакавіка сёлета, Хрущоў гаварыў: «Няўхільна разьвіваючы прымысловасць і ўмацоўваючы абарону савецкай краіны, партыя і ўрад знайдуць і выдзяляць дастатковыя сродкі для сельскай гаспадаркі». Аднак яшчэ перад тымі хрущоўскімі абіянкамі было ўжо вырашана, адкуль і як узяць сродкі для «падняцца» заняпалай сельскай гаспадаркі, а перш за ёсё неабходныя крокі, каб штучна скаратці попыт працоўных заць і так слабенькі бюджет падсавецкай працоўнай сям'і. Аднак сапраўдную прычыну значных павышэнняў цэнаў Хрущоў выказаў на мітынгу так званай Кубінскай дружбы, які адбыўся ў Маскве 2 чэрвеня. У сваёй прамове на гэтым мітынгу Хрущоў прагаварыўся, што была зробленая памылка. «Мы праплічыліся», сказаў ён. Нібы-та апошнім часамі заработка плата работнікам служачым, якія нізка аплачваліся, настолькі павялічылася, што ў насельніцтва стала шмат больш грошаў, а саўгасы й калгасы ня могуть выпрадукаваць столькі мяса й малака дзеля забясьпячэння ўсіх запатрабаванняў на гэты

Адначасна зь няпапулярнай пастановай у прэсе быў зъмешчаны так званы «зварот да ўсяго савецкага народу». У сваім звароце ЦК партыі й Савет міністраў няўдала ў хвалшыўва імкнуціся пераканаць працоўных Савецкага Саюзу, што павышэнне цэнаў на мяса й масла выклікане неабходнасцю «пасыпховага будаўніцтва камунізму». У звароце партыйна-савецкае кіраўніцтва запрэўнівае і абяцае, што напасыльдак гэтага мерапрыемства прынясе ўсяму народу бяссумліўныя выгады. Але якія, у звароце не сказана.

адно было адзначана, што за рахунак дадатковых сродкаў, якія будуць атрыманыя за мясамалочныя прадукты, партыйна-савецкае кіраўніцтва павысіць закупачныя цэны на калгасам, якія здаюць дзяржаве жывёлу й малако. Запрауды, пастанова аб павышэнні закупачных цэнau калгасам таксама была апублікаваная 1 чэрвень сёлета. Узвароце адзначалася, што павышэнне здачных цэнau калгасам вельмі патрэбнае, бо да гэтага часу калгасы здавалі стыя і сотні тысяч тых, што роўні славу Хрущову й ягоным паплечнікам. Яны да гэтага часу мелі ўсяго ў дастатку і далей будуць мець. Увесе цяжар апублікаванай пастановы яшчэ больш прыцісне найбяднейшых. Да гэтай катэгорыі належашь інваліды вайны, удовы й сироты, звычайнія пэнсіянеры, якія ня могуць працаўць з прычынай стану свайго здароўя й старасці, а таксама ладная праслойка работнікаў службоўцаў, якія атрымліваюць ад 20 да 50 рублЁў месячнай пэнсіі.

Новае хвальшаванье гісторыі пачынаеца

У № 4 часапісу «Вопросы истории» за 1962 год акадэмік Б. А. Рыбакоў звязаўся з артыкулам под назвом «Обзор общих явлений русской истории IX—середины XIII века». Гэты артыкул будзе складаць адзін з раздзелаў першай часткі, якое акадэмік Рыбакоў прыпісаны на 11-томны «Історыі СССР», які цяпер выдае Інстытут археалёгіі Акадэміі навук СССР (іншыя тэмы падрыхтоўваючы да друку Інстытуту гісторыі АН СССР). У сваім артыкуле акадэмік Рыбакоў, які звязаўся адначасна адказным рэдактарам названага тому, краінаеца ў першую чаргу пытаньнямі прыпісанымі да друку Інстытуту гісторыі АН СССР), у якіх артыкуле акадэмік Рыбакоў, які звязаўся адначасна ў вядучым раздзеле першага тому «Істории СССР» у даволі акросяльной і вымойной форме прыпаднесеная таксама агульная канцепцыя пра Кіеўскую дзяржаву на агуль і гісторыю беларускага народу ў прыватнасці.

У свой час на бачынках «Бацькаўшчыны» адзначалася, што новая мігратомная «Істория СССР» пакліканы схвальшаваць да непазнаннія гісторыю нерасейскіх народоў СССР. У дырэктывах партыі гаварылася, што гэты мігратомны павінен раз і назаўсёды пакончыць з праявамі гісторыяграфічнага нацыяналізму гэтых народоў, з аднаго боку, ды паказаць Расею я расейскі народ, як імпрыю «прагрэсіўнага» характару я народ, «выбрани гісторыя», з другога. Адным словам, мігратомнік павінен звесці гісторыю нерасейскіх народоў да гісторыі аднае Расеі я расейскага народу.

Праўда, у пачатку свайго артыкулу акадэмік Рыбакоў ззначае, што «Кіеўская Русь — гэта юнацтва я маладосьць іскрава выявілася ў канцепцыі акадэміка Рыбакова пра Кіеўскую Русь. У вагульных рысах гэта канцепцыя выглядае наступна: ужо ў IX стагодзьдзя ў самага пачатку гэтага стагодзьдзя гэта Кіеўская Русь абыялоўала якукарніскім палітычным жыццём, і ў другой палавіне гэтага стагодзьдзя мы ту сустракаемся з незалежным князем Рогваладам.

Асобна трэба сказаць пра так званае заваяваньне Палацкага княства Уладзімерам і пра легенды аб Рагнедзе. Першапачтковай версіяй гэтага легенды акадэмік Шахматоў прызнаў версыю Лайрэнцеўскага лётапісу, запісаную пад 1128 годам. Тут гаворыцца, што святынне да Рагнеды і напад на Палацак адбыўся тады, калі Уладзімер быў дзіцем, што, ведама, не магло быць і месца для «беларускага сепаратызму». У канцы гэтага стагодзьдзя тут, г. з. на Палацку, правіў «сын» Уладзімера й Палацкае княства выконвала найменшыя пажаданія свайго «манарха». У XI стагодзьдзі Палацкае княства толькі выяўляла «сепаратыстычную тэнденцыю», усія ж творчыя «адзінства цлае» з гэтым «імпэрыялем Карла Вялікага», перанесенай на ўсход Эўропы. Навет у пачатку XII стагодзьдзя «уся Русь, апрача адданага Галіцкага ўдзелу, падпрадкалавалася Мсыціславу» (кіеўскі князь, 1125—1132). «Калі ж палацкі князі, — цывердзіц акадэмік Рыбакоў, — у 1128 годзе угнявілі вялікага князя, дык ён ажыццяціў вялізарны стратэгічны плян: князі-васалы Мсыціслава выступілі пад сцягамі з усіх бакоў із Уладзімера Вялікага я Курску, із Горадні (Гродна) я Ноўгараду Вялікага, із Чарнігава, Ноўгараду Северскага я Смаленска, із Турава я пайднёўшых земляў «Чорнага Клубка» — Торкаў. Усім ім быў вызначаны дзень для нападу на акрэсленыя гарады. Палацкае княства было заважана бяз крыва, і Мсыціслав пасадзіў тут свайго стаўленініка, а непакорных выслаў у Бізантію». Акадэмік Рыбакоў робіць вынаш: «Так мог толькі зрабіць князь Кіеўскай зямлі, а цзэрці цар калі справа так ставіцца на чиста цар-

кая» Расея, г. зи, апошнія бышцамы-сплаткаемі першай. Пайменна, гэтая «гісторычна-праўнымі сплаткаемі першай. Пайменна, гэтая «гісторычна-праўная» цягласць выразна вынікае з наступнага насыялнення гісторыі, якое акадэмік Рыбакоў прыпісаны на 11-томны «Історыі СССР», які

звязаўся з апошнімі сплаткаемі першай. Пайменна, гэтая «гісторычна-праўная» цягласць выразна вынікае з наступнага насыялнення гісторыі, якое акадэмік Рыбакоў прыпісаны на 11-томны «Історыі СССР», які

звязаўся з апошнімі сплаткаемі першай. Пайменна, гэтая «гісторычна-праўная» цягласць выразна вынікае з наступнага насыялнення гісторыі, якое акадэмік Рыбакоў прыпісаны на 11-томны «Історыі СССР», які

звязаўся з апошнімі сплаткаемі першай. Пайменна, гэтая «гісторычна-праўная» цягласць выразна вынікае з наступнага насыялнення гісторыі, якое акадэмік Рыбакоў прыпісаны на 11-томны «Історыі СССР», які

звязаўся з апошнімі сплаткаемі першай. Пайменна, гэтая «гісторычна-праўная» цягласць выразна вынікае з наступнага насыялнення гісторыі, якое акадэмік Рыбакоў прыпісаны на 11-томны «Історыі СССР», які

звязаўся з апошнімі сплаткаемі першай. Пайменна, гэтая «гісторычна-праўная» цягласць выразна вынікае з наступнага насыялнення гісторыі, якое акадэмік Рыбакоў прыпісаны на 11-томны «Історыі СССР», які

звязаўся з апошнімі сплаткаемі першай. Пайменна, гэтая «гісторычна-праўная» цягласць выразна вынікае з наступнага насыялнення гісторыі, якое акадэмік Рыбакоў прыпісаны на 11-томны «Історыі СССР», які

звязаўся з апошнімі сплаткаемі першай. Пайменна, гэтая «гісторычна-праўная» цягласць выразна вынікае з наступнага насыялнення гісторыі, якое акадэмік Рыбакоў прыпісаны на 11-томны «Історыі СССР», які

звязаўся з апошнімі сплаткаемі першай. Пайменна, гэтая «гісторычна-праўная» цягласць выразна вынікае з наступнага насыялнення гісторыі, якое акадэмік Рыбакоў прыпісаны на 11-томны «Історыі СССР», які

звязаўся з апошнімі сплаткаемі першай. Пайменна, гэтая «гісторычна-праўная» цягласць выразна вынікае з наступнага насыялнення гісторыі, якое акадэмік Рыбакоў прыпісаны на 11-томны «Історыі СССР», які

звязаўся з апошнімі сплаткаемі першай. Пайменна, гэтая «гісторычна-праўная» цягласць выразна вынікае з наступнага насыялнення гісторыі, якое акадэмік Рыбакоў прыпісаны на 11-томны «Історыі СССР», які

звязаўся з апошнімі сплаткаемі першай. Пайменна, гэтая «гісторычна-праўная» цягласць выразна вынікае з наступнага насыялнення гісторыі, якое акадэмік Рыбакоў прыпісаны на 11-томны «Історыі СССР», які

звязаўся з апошнімі сплаткаемі першай. Пайменна, гэтая «гісторычна-праўная» цягласць выразна вынікае з наступнага насыялнення гісторыі, якое акадэмік Рыбакоў прыпісаны на 11-томны «Історыі СССР», які

звязаўся з апошнімі сплаткаемі першай. Пайменна, гэтая «гісторычна-праўная» цягласць выразна вынікае з наступнага насыялнення гісторыі, якое акадэмік Рыбакоў прыпісаны на 11-томны «Історыі СССР», які

звязаўся з апошнімі сплаткаемі першай. Пайменна, гэтая «гісторычна-праўная» цягласць выразна вынікае з наступнага насыялнення гісторыі, якое акадэмік Рыбакоў прыпісаны на 11-томны «Історыі СССР», які

звязаўся з апошнімі сплаткаемі першай. Пайменна, гэтая «гісторычна-праўная» цягласць выразна вынікае з наступнага насыялнення гісторыі, якое акадэмік Рыбакоў прыпісаны на 11-томны «Історыі СССР», які

звязаўся з апошнімі сплаткаемі першай. Пайменна, гэтая «гісторычна-праўная» цягласць выразна вынікае з наступнага насыялнення гісторыі, якое акадэмік Рыбакоў прыпісаны на 11-томны «Історыі СССР», які

звязаўся з апошнімі сплаткаемі першай. Пайменна, гэтая «гісторычна-праўная» цягласць выразна вынікае з наступнага насыялнення гісторыі, якое акадэмік Рыбакоў прыпісаны на 11-томны «Історыі СССР», які

звязаўся з апошнімі сплаткаемі першай. Пайменна, гэтая «гісторычна-праўная» цягласць выразна вынікае з наступнага насыялнення гісторыі, якое акадэмік Рыбакоў прыпісаны на 11-томны «Історыі СССР», які

звязаўся з апошнімі сплаткаемі першай. Пайменна, гэтая «гісторычна-праўная» цягласць выразна вынікае з наступнага насыялнення гісторыі, якое акадэмік Рыбакоў прыпісаны на 11-томны «Історыі СССР», які

звязаўся з апошнімі сплаткаемі першай. Пайменна, гэтая «гісторычна-праўная» цягласць выразна вынікае з наступнага насыялнення гісторыі, якое акадэмік Рыбакоў прыпісаны на 11-томны «Історыі СССР», які

звязаўся з апошнімі сплаткаемі першай. Пайменна, гэтая «гісторычна-праўная» цягласць выразна вынікае з наступнага насыялнення гісторыі, якое акадэмік Рыбакоў прыпісаны на 11-томны «Історыі СССР», які

звязаўся з апошнімі сплаткаемі першай. Пайменна, гэтая «гісторычна-праўная» цягласць выразна вынікае з наступнага насыялнення гісторыі, якое акадэмік Рыбакоў прыпісаны на 11-томны «Історыі СССР», які

звязаўся з апошнімі сплаткаемі першай. Пайменна, гэтая «гісторычна-праўная» цягласць выразна вынікае з наступнага насыялнення гісторыі, якое акадэмік Рыбакоў прыпісаны на 11-томны «Історыі СССР», які

звязаўся з апошнімі сплаткаемі першай. Пайменна, гэтая «гісторычна-праўная» цягласць выразна вынікае з наступнага насыялнення гісторыі, якое акадэмік Рыбакоў прыпісаны на 11-томны «Історыі СССР», які

звязаўся з апошнімі сплаткаемі першай. Пайменна, гэтая «гісторычна-праўная» цягласць выразна вынікае з наступнага насыялнення гісторыі, якое акадэмік Рыбакоў прыпісаны на 11-томны «Історыі СССР», які

звязаўся з апошнімі сплаткаемі першай. Пайменна, гэтая «гісторычна-праўная» цягласць выразна вынікае з наступнага насыялнення гісторыі, якое акадэмік Рыбакоў прыпісаны на 11-томны «Історыі СССР», які

звязаўся з апошнімі сплаткаемі першай. Пайменна, гэтая «гісторычна-праўная» цягласць выразна вынікае з наступнага насыялнення гісторыі, якое акадэмік Рыбакоў прыпісаны на 11-томны «Історыі СССР», які

звязаўся з апошнімі сплаткаемі першай. Пайменна, гэтая «гісторычна-праўная» цягласць выразна вынікае з наступнага насыялнення гісторыі, якое акадэмік Рыбакоў прыпісаны на 11-томны «Історыі СССР», які

звязаўся з апошнімі сплаткаемі першай. Пайменна, гэтая «гісторычна-праўная» цягласць выразна вынікае з наступнага насыялнення гісторыі, якое акадэмік Рыбакоў прыпісаны на 11-томны «Історыі СССР», які

звязаўся з апошнімі сплаткаемі першай. Пайменна, гэтая «гісторычна-праўная» цягласць выразна вынікае з наступнага насыялнення гісторыі, якое акадэмік Рыбакоў прыпісаны на 11-томны «Історыі СССР», які

звязаўся з апошнімі сплаткаемі першай. Пайменна, гэтая «гісторычна-праўная» цягласць выразна вынікае з наступнага насыялнення гісторыі, якое акадэмік Рыбакоў прыпісаны на 11-томны «Історыі СССР», які

звязаўся з апошнімі сплаткаемі першай. Пайменна, гэтая «гісторычна-праўная» цягласць выразна вынікае з наступнага насыялнення гісторыі, якое акадэмік Рыбакоў прыпісаны на 11-томны «Історыі СССР», які

Вялікаліцьвін

Як паўстаў назоў „Беларусь“

Сп. М. Белямук надрукаваў № 26 (561) «Бацькаўшчыны» 1961 г. ліст да рэдакцыі, у каторым абурыўся на сп. П. У. за тое, што ён назаў Кастаціна Каліноўскага нацыяналістым беларускім. Дык-ж зарас на пачатку свайго лісту Белямук кажа: «Каліноўскі ніколі «беларускім» патрыйётам ня быў і ня мог быць», бо ён паходзіў з бывой Горадзенскай губ., із сучаснай Беласточчыны, якую ніколі ў склад Беларусі ня ўходзіў.

Гэтаке з цверджаньне можа выклікаць толькі зьдзіўленьне і натурэнне, бо Каліноўскі

Да 1100-годняга юбілею Полацку

Сёлета беларускаму гораду Полацку спаўняеца 1100 год. Але 1100 год — гэта не дакладны век гораду. 1100 год тады, у 862 годзе, з'явілася толькі першы пісмовая вестка пра існаванье Полацку. Час фактычнага заснаванья гораду ляжыць такім чынам у яшчэ больш сівой мінуўшчыне.

Тысячастагодні юбілей Полацку адзначаецца сёлета і ў БССР. Але робіцца гэта без належнага размаху і энтузізму, якія павінен быў быць выкліканы гэтымі вялікімі юбіліямі, на якія заслугоўвае слáунáя мінуўшчына гэтага старажытнага беларускага палітычнага і культурнага цэнтра.

Справа ў тым, што гісторыя Полацку нікі не пасуе ў савецкую канцепцыю пра паходжаныне, развіцьцё і ўзаемадаўчынні розных пасынкаў, што «важаў» цяпер у склад Савецкага Саюзу. Як ведама, савецкая гісторыяграфія намагаецца паказаць гісторыю бальшыні народаў Савецкага Саюзу так, быццам яны заўсёды ад некаліх залежалі і заўсёль прасілі ў атрымалі алею з боку Масквы. Гэта прывяло да афіцыйнага, але адначасова бязглазуда падзелу народу ССР на гэтак званага старайшага і малодшых братоў. Беларусь зразумела, заўсёды фігуравала і фігуруе ў ліку «малодшых».

І таму ўжо сам факт, што Беларусь можа пахваліць больш як тысячатагодні. Весь гэта і треба ўважаць галоўгандзе грунт с-пад ейных цверджаньняў. Весь гэта і треба ўважаць галоўнай прычынай таго, што тысячагодні юбілей Полацку прыгадаецца ў БССР толькі мімаходам. Але ѹ там, дзе аб гэтым гаворыцца, гісторыя гораду як праўвіла хвалішыца, падstryгаецца, каб за ўсконную цену ўсадзіць яе ў рамкі актуальнай партыйнай лініі ў савецкай гісторычнай навуцы.

Возьмем адзін канкрэтны прыклад. У часапісе «Маладосьць» за сакавік гэтага года беларускі пісьменнік Тарас Хадкевіч зъмясьціў аб Полацку цікавы нарыс пад загалоўкам «Скрозь стагодзіньдзі». Пісьменнік пісаў з душой. Яго захапіла і хваліла вельмі гісторыя горада беларускага старажытнага места. Ён абектыўна прыгадаў некалікія характеристычныя момантай з гісторыі гораду, але, на жаль, ні мог абыцьсціся бяз сведамых грубых выкryўленняў у вымаганым партыйнай кірунку. У гэтых мы ні звіраемся ўзвінавачваць аўтара, бо добра ведаємо савецкую ўзводу.

Гэтак, напрыйклад, апісваючы Полацак першай палавіны XVI стагодзіньдзя, Тарас Хадкевіч гаворыць:

«У тагачасным Полацку жыло звыш ста тысяч чалавек. З гісторычных крыніц ведама, што ён быў тады больш шматлюдным і больш багатым, чымся Вільня...»

Гэта праўда. Для лепшага ўяўлення вялічыні і багацця тагачаснага Полацку мы можам толькі дадаць, што ён быў строі беларускай інтелігенцыі пры на-

большы і багацейшы за такі заходнія-ж прычына заняпаду Полацку раптскі горад, як тагачасны Лёндан. Але вельмі, слава і багацце Полацку скоўскуму войску Іван Грозны загадаў зруйнаваць горад і зьнішчыць ягонае стагодзіньдзя. Больш дакладна — з мамэнтам першага заніці гораду войскам маскоўскага цара Івана Грознага. Але гэтым прыгадаў ў сваіх нарысах і пісьменнік Хадкевіч. Але як? Весь што ён піша: «Іван Грозны узяў Полацак у 1563

наступна: За супраціўнасцю ма- скоўскому войску Іван Грозны загадаў зруйнаваць горад і зьнішчыць ягонае жыхарства. Палачані вязалі па некалькі асобаў і жывоўмі кідалі ў Дзівіну. У выніку гэтага і наступных расправаў горад быў настолько спустошаны, што яму

ўжо ніколі не ўдалося ўзыцьца на ногі.

Але гэтым трагічным маменце ў гісторыі Полацку сяняні ў БССР гаварыцца першы разваленіе гораду рускімі

усё яшчэ забаронена. Замік гаварыцца

праўду, загадваючы праслаўляць тыра-

наў туپу Івана Грознага, а іхны імпэ-

рыялістичныя заваёвы і масавыя за-

бойствы безбаронных людзей змушаюць

называць «вызваленінем».

Полацак мог стацца больш

шматлюдным і больш багатым за Віль-

ню і навет Лёндан, а пасля ягонага гэ-

так званага «вызваленія» маскалямі

ён раптойна зусім зьнік з культурнай

прапагандовай дыялектыка называе рэ-

ды, так ці йнакш, скаваць усёроўна на

чыкі і зъявішчы не сваім імёнам. Са-

A. 3.

Па слядох Аркадзя Смоліча

У савецкай прэсе часта прыгадваюцца прыродныя багацці Беларусі. Наша краіна мае не толькі «зялёнае зялёнае», якія пасынкі, ня толькі торф, але і скаваныя каштоўныя скарб у негатрех зямлі: солі, нафту, вугаль, вапну і іншыя мінеральныя багацці.

Сёньня савецкая беларускія пісьменнікі пішучы аўтагороду, якія пасынкі, ня толькі торф, але і скаваныя каштоўныя скарб у негатрех зямлі: солі, нафту, вугаль, вапну і іншыя мінеральныя багацці.

Пачаўшы з жорсткі перасльед сумленнай

відомай зімой, якія пасынкі, ня толькі торф, але і скаваныя каштоўныя скарб у негатрех зямлі: солі, нафту, вугаль, вапну і іншыя мінеральныя багацці.

Пачаўшы з жорсткі перасльед сумленнай зімой, якія пасынкі, ня толькі торф, але і скаваныя каштоўныя скарб у негатрех зямлі: солі, нафту, вугаль, вапну і іншыя мінеральныя багацці.

Пачаўшы з жорсткі перасльед сумленнай зімой, якія пасынкі, ня толькі торф, але і скаваныя каштоўныя скарб у негатрех зямлі: солі, нафту, вугаль, вапну і іншыя мінеральныя багацці.

Пачаўшы з жорсткі перасльед сумленнай зімой, якія пасынкі, ня толькі торф, але і скаваныя каштоўныя скарб у негатрех зямлі: солі, нафту, вугаль, вапну і іншыя мінеральныя багацці.

Пачаўшы з жорсткі перасльед сумленнай зімой, якія пасынкі, ня толькі торф, але і скаваныя каштоўныя скарб у негатрех зямлі: солі, нафту, вугаль, вапну і іншыя мінеральныя багацці.

Пачаўшы з жорсткі перасльед сумленнай зімой, якія пасынкі, ня толькі торф, але і скаваныя каштоўныя скарб у негатрех зямлі: солі, нафту, вугаль, вапну і іншыя мінеральныя багацці.

Пачаўшы з жорсткі перасльед сумленнай зімой, якія пасынкі, ня толькі торф, але і скаваныя каштоўныя скарб у негатрех зямлі: солі, нафту, вугаль, вапну і іншыя мінеральныя багацці.

Пачаўшы з жорсткі перасльед сумленнай зімой, якія пасынкі, ня толькі торф, але і скаваныя каштоўныя скарб у негатрех зямлі: солі, нафту, вугаль, вапну і іншыя мінеральныя багацці.

Пачаўшы з жорсткі перасльед сумленнай зімой, якія пасынкі, ня толькі торф, але і скаваныя каштоўныя скарб у негатрех зямлі: солі, нафту, вугаль, вапну і іншыя мінеральныя багацці.

Пачаўшы з жорсткі перасльед сумленнай зімой, якія пасынкі, ня толькі торф, але і скаваныя каштоўныя скарб у негатрех зямлі: солі, нафту, вугаль, вапну і іншыя мінеральныя багацці.

Пачаўшы з жорсткі перасльед сумленнай зімой, якія пасынкі, ня толькі торф, але і скаваныя каштоўныя скарб у негатрех зямлі: солі, нафту, вугаль, вапну і іншыя мінеральныя багацці.

Пачаўшы з жорсткі перасльед сумленнай зімой, якія пасынкі, ня толькі торф, але і скаваныя каштоўныя скарб у негатрех зямлі: солі, нафту, вугаль, вапну і іншыя мінеральныя багацці.

Пачаўшы з жорсткі перасльед сумленнай зімой, якія пасынкі, ня толькі торф, але і скаваныя каштоўныя скарб у негатрех зямлі: солі, нафту, вугаль, вапну і іншыя мінеральныя багацці.

Пачаўшы з жорсткі перасльед сумленнай зімой, якія пасынкі, ня толькі торф, але і скаваныя каштоўныя скарб у негатрех зямлі: солі, нафту, вугаль, вапну і іншыя мінеральныя багацці.

Пачаўшы з жорсткі перасльед сумленнай зімой, якія пасынкі, ня толькі торф, але і скаваныя каштоўныя скарб у негатрех зямлі: солі, нафту, вугаль, вапну і іншыя мінеральныя багацці.

Пачаўшы з жорсткі перасльед сумленнай зімой, якія пасынкі, ня толькі торф, але і скаваныя каштоўныя скарб у негатрех зямлі: солі, нафту, вугаль, вапну і іншыя мінеральныя багацці.

Пачаўшы з жорсткі перасльед сумленнай зімой, якія пасынкі, ня толькі торф, але і скаваныя каштоўныя скарб у негатрех зямлі: солі, нафту, вугаль, вапну і іншыя мінеральныя багацці.

Пачаўшы з жорсткі перасльед сумленнай зімой, якія пасынкі, ня толькі торф, але і скаваныя каштоўныя скарб у негатрех зямлі: солі, нафту, вугаль, вапну і іншыя мінеральныя багацці.

Пачаўшы з жорсткі перасльед сумленнай зімой, якія пасынкі, ня толькі торф, але і скаваныя каштоўныя скарб у негатрех зямлі: солі, нафту, вугаль, вапну і іншыя мінеральныя багацці.

Пачаўшы з жорсткі перасльед сумленнай зімой, якія пасынкі, ня толькі торф, але і скаваныя каштоўныя скарб у негатрех зямлі: солі, нафту, вугаль, вапну і іншыя мінеральныя багацці.

Пачаўшы з жорсткі перасльед сумленнай зімой, якія пасынкі, ня толькі торф, але і скаваныя каштоўныя скарб у негатрех зямлі: солі, нафту, вугаль, вапну і іншыя мінеральныя багацці.

Пачаўшы з жорсткі перасльед сумленнай зімой, якія пасынкі, ня толькі торф, але і скаваныя каштоўныя скарб у негатрех зямлі: солі, нафту, вугаль, вапну і іншыя мінеральныя багацці.

Пачаўшы з жорсткі перасльед сумленнай зімой, якія пасынкі, ня толькі торф, але і скаваныя каштоўныя скарб у негатрех зямлі: солі, нафту, вугаль, вапну і іншыя мінеральныя багацці.

Пачаўшы з жорсткі перасльед сумленнай зімой, якія пасынкі, ня толькі торф, але і скаваныя каштоўныя скарб у негатрех зямлі: солі, нафту, вугаль, вапну і іншыя мінеральныя багацці.

Пачаўшы з жорсткі перасльед сумленнай зімой, якія пасынкі, ня толькі торф, але і скаваныя каштоўныя скарб у негатрех зямлі: солі, нафту, вугаль, вапну і іншыя мінеральныя багацці.

Пачаўшы з жорсткі перасльед сумленнай зімой, якія пасынкі, ня толькі торф, але і скаваныя каштоўныя скарб у негатрех зямлі: солі, нафту, вугаль, вапну і іншыя мінеральныя багацці.

Пачаўшы з жорсткі перасльед сумленнай зімой, якія пасынкі, ня толькі торф, але і скаваныя каштоўныя скарб у негатрех зямлі: солі, нафту, вугаль, вапну і іншыя мінеральныя багацці.

Пачаўшы з жорсткі перасльед сумленнай зімой, якія пасынкі, ня толькі торф, але і скаваныя каштоўныя скарб у негатрех зямлі: солі, нафту, вугаль, вапну і іншыя мінеральныя багацці.

Пачаўшы з жорсткі перасльед сумленнай зімой, якія пасынкі, ня толькі торф, але і скаваныя каштоўныя скарб у негатрех зямлі: солі, нафту, вугаль, вапну і іншыя мінеральныя багацці.

Пачаўшы з жорсткі перасльед

Замест фэльетону

Тронная мова Мікіты Хрушчова

Хоча Хрущ, як камсць весці,
Вольны съвет у кашы зъесці.
У Москве на царскім троне
Сей і сябрам так гамоне:

1. Разгляд працы

Таварыши!

— Съвет знайшоўся на вулькане,
Бо я маю ў новым пляне,
Як наш спутнік разарвеша,
Пратылнуць, што астаетца.

Рожкі ножкі, скuru й косьці...
А Кітайцам кіем хвосцік.
Ад буржуяў многа меўшы,
Кітай можа жыць на ўшышы.

Чжоў-Энь-Ляй там у камуне
Грае на парванай струне:
Першы год — працэнтаў дзвесцьце,
Год другі — німа што есць!...

Чжоў — філёзаф, ён натхнёны —
(Ці ён — жоўты, ці чырвоны?) —
За съянной сей у күце —
Андрымовы нам пляце.

Вярнуць здумаў «культ асобы» —
Дастаць Сталіна із гробу:
Мы другое ўжо гуляем —
«Культ — урадны» абаўляем.

(Брава...)

І вы многа палажылі
Людзей, пакуль адчуцьлі,
Дапытагаўшы іхнай згоды,
Ад яды і ад свабоды.

(Густое брава).

У Беларусі, ў Украіне
Хай мільёнаў з дзесяць згіне!
ССВІНЬНЯ — нашае багацьце,
А народу у нас хваце.

У Дзевінску, ў Пінску — дзеци ў дзеци!
Вы скажыше, дзе падзеци?
Як настане кукурузы,
Трэснучь Блёнкі і Саёзы...

Зноў адчыніцца дарога,
Каб вярнуць цара дурнота,—
Пасадзіць на гатым троне —
Хай дурным у вушы звоне!

(Крык: «Далоў!»)

Зъезд наш, мы пастанавілі,
Каб жанчыны не радзілі;
А найбольш у кожнай хаце
На дваах па поўдзіці.

Бабы, зара марш у школу!
Каб на съмелі без дазволу
Больш радзіць, на праца-лева,
Так як ваша матка Ева...

(Съех мі брава).

Чаму наш калгасынік голы?
Чаму людзі невясёлы?
Не камуна, але банды —
Села ў лужу прапаганда...

Калгас звонку як кадушка,
А даткуніца — як падушка:
Гнецца, мнечца, набухае,
Дый як мячык ўся пустая.

Новая хвалішаванье ...

(Заканчэнне з 2-ой бачыны)

га Клабука». Полацкае баярства выму-
ніх славіана і выхавала «адзіны стара-
жытнарускі народ».

Маленская прапраўка: Акадэмік Ры-
бакоў называе ў сувязі з паходам 1128
(1127) году Гродна ці Городня. Гэта «п-
літычна памылка». Браўшы ўдзел у гэ-
тым паходзе, Усеваладка Давыдавіч быў
князем іні Городна (Горадня), але Горад-
ня, што ляжаў на поўдзень ад Пры-
пяці між рэчкамі Гарынь і Стырам і на-
лежала Полацкаму княству. Адськолькі
магчыма і павёў вызволене змаганье
Васілька Святаславіч у 1132 годзе.

Такім спосабам хвалішвецца гісторыя
наагул і гісторыя Беларусі ў прыватна-
сці. Ведама, бязь гісторыі Полацкага
княства і бязь гісторыі другой белару-
скай дзяржавы — Вялікага Княства Лі-
тоўскага як можа быць і гісторыі бела-
рускага народу, як як можа быць і са-
мога беларускага народу. Калі-ж яшчэ
Украсці і гісторыю ўкраінскага народу,
дыш і атрымаеца «адзіны расейска-ру-
скі народ» і патрэбная чырвоным мас-
коўскім імперыялістым «гісторычна»
цягласць: Кіеўская Русь («Стараждын-
ская дзяржава») — Маскоўшчына —
«вялікая» Расея. Да гэтага ў съкірава-
нае новае савецкае хвалішаванье гі-
сторыі Беларусі.

П. Урбан

Наши хвабрыкі ў рабоце,
Наши людзі ў горкім поце, —
Усё прыроды элементы
Нам штодзень даюць працэнты.

А дзе-ж гэта ўсё дзяяцца?
Чаму новае дзяржава?
Ці-то праўда, ці-то лгарства,
Што Саюз — адно махляраства?

Тавар лёгкі цяжка ходзе,
А цяжкі — саўсім ня ў модзе:
У ларкіх на полках — кукіш,
Стопчылі лапці, пакуль купіш.

Я-ж у гэтакі бядзе
Меў язык на барадзе:
Я касціся як гарбраз —
Праляцеў увесць Саюз.

Быў ня ёшы, не дапіўшы —.
Проста, розум быў згубіўшы. —
А карысці — (знае усікі) —
Ня было на нох табакі...

Дзіве задачы даў Саюзу —
Цаліну і кукурузу,
А вы што мне аддалі?
Два загады — два нулі!

Тэллевізія, хоць сьвежа,
Дзяржава вушы, вочы рэжа:
Нам такую славу робе,
Як той кашаль у хваробе.

Дарма радыё скрыгоча,
Бо кто слухаць яго хоча?
Заржавеў Саюз як бляха —
Эх, ты шапка Манамаха!

(Усе ўздыхаюць і смаркаюцца).

2. ПЛЯН НА 20 ГОД

Дык для нашай легшай долі
Будзем строіць турма болей:
Замест цэркви — і касцёлаў
Стануть турмы голаў-ў-голаў.

Хто праседзіць гадкоў дзесяць,
Таго можна хоць павесіць:
Будзе мякі, як шаўковы —
Чалавек «савецкі», «новы»...

А ў турме, хто на здурнее,
Ёсьць вялікай надзея,
Што патрэвіца ў калгасе,
Як жук чорны на папасе.

(Брава).

Чынгісхан і Цэзар, Сталін
Славу на вайне дасталі:
Без вайны я у Саюзе
Дастаў славу ў кукурузе.

(Шумнае брава).

Цаліну гарэце пільна:
Клейніе нам працэнты шчыльна,
Каб Амерыку-халеру
Дагнаць хоць-бы на папасе.

(Брава).

Там ляжаць далары, цэнты,
А у нас растуць працэнты:
Курс рубля мы гэтым складам
Будзем гнаць наперад задам.

Быў у нас парадак файні,
А чорт лезе на камбайны!
На савецкім гарызоніце
Сабатаж на цэлым фронце.

Як сплю, бачу — скрозь вароны —
Мэрыканскія шпінейі:
Точаць нас як чэрві ў дубе —
Адно шчасльце — Кастра ў Кубе!

3. ЗАГАДЫ

Дам загад вам паступовы —
Вось які ў ім асновы:
Маеш, ці ня маеш часыці,
Мусіш у машыну класыці!

Ці-у дзень, ці серад ночы,
Як заплюшчыны ясны вочы,
Круці, брат, машыну съемла,
Хай ляціць — аж пакуль цэла!

Наш работнік — не варона, —
Ен мудрэй ад Салімана:
Той не трапіў, мала — многа,
Наліваць, як мы, з пустога.

Хоць бяз портак, хоць бяз хлеба,
Перагонім, як патраба,
(Стыдна нам цягнуща ззаду!)
І Амерыку й Канаду.

А пакуль там тое зладзім,
Сем сабак на спутнік ўсадзім:
Як закінем іх на месцы,
На Амерыку хай брешуць! (Сымех).

Была з Марса тэлеграма:
Там загнілі гэта камса —
Дабравольна, як у нас,
Марс у зблышаны калгас. (Брава).

Нам не важны лес, а дровы,
Каб удой быў ад каровы,
Корм, ці паша — дзела ваша,
Хоць з быка дай малака!

Сала, масла, лён, ці воўна
Нараастаць павінны роўна.
Старшыня, глядзі калгасу —
Пільнуй меры, вагі ў часу!

Бо інакш — пазнаеш, брат,
«Дзе Макар пасе ціялі!»
Паліаціш на месца гэна,
«Дзе сабакам косця сена». (Шумнае брава).

4. ПАГРОЗЫ

У калгасе, ў сваёй хаце,
Німа часу разъбіраці,
Вінен хто, ніяўнаваты —
Роўна гнаць усіх за краты!

Украінцы, Беларусы,
Эх, марудныя як гусі!
Як яны так цяжка ходзяць,
Хай маскаль за нос іх водзіць.... (Сымех. Брава).

Браць Саюз за валасты,
Каб народ даў галасы! —
Сто працэнтаў з добрай волі,
Як уласца, дык і болей... (Брава)

Цаліны у Казахстане
На гадоў сто з гакам стане,
Хоць стуль маєм мы сабе
Толькі грушкі на вярбе.

А лятувіс — жмотус-понас —
Толькі зверху стаў раўданас:
Паскрабі яго, патры,
Дык ён — белы у нутры.

Латыш — наш, хоць і з вузлом,
А народ стаць казлом:
Прытаўся сам у злосыці
Лічыць нас, што мы ў іх госьці.

А Эстонцы, як Японцы,
Як упруца, не даюца,
Хоць іх кормім посым салам
За Уралам, за Байкалом.

У саюзе з той бяды... (Кашляе)
Дайце мне папінь вады!.. —
(Выпірае пот п'е і чхае).

Ой, якое зы мной ліха?
Досьць пляскать — сядзьце ціха!
Што ад раны разы два
Ішла кругам галава...

5. АБАРВАНЫ КАНЕЦ

Сябры шэлчуть шыгта-крыта:
«Хваліў грышу Хрушч Мікіта,
Ён такі неасцярожны —
Так чынхнуў, як Іван Грозны...»

Усе пыталі: «Што?» «А есць?...
Як Мікіта захварэе,
Мы дарэшты падурэм!»

Зъ беларускаа жыцьця

У Кліўлендзе

15-га красавіка адбыўся перавыбарчы сход кліўлендзкага Аддзелу ЗБМА. Кіраўнік Аддзелу К. Калоша адкрыў сходу. У прызыданаву выбраць прэзыдентом сходу былі выбраны С. Карніловіч, В. Ягайдзік і Ул. Дунец.

Аддзел моладзі канчатковая выплатіць і перадаў на ўласнасць БАПЦаркве прыложкі кампілект панікадзілаў, які складаецца з васьмі.

Жаноча Згуртаванье ў Кліўлендзе ці мала ўжо спрычынілася да упрыгожыння новападбудаване БАПЦарквы. Калі хто ўвойдзе ў сядзізні, адразу учыбніцы прыложкі вышытыя ручнікі, дадзел пашыткі аналойкі іншага. Чы пер ужо ўстаўлены ў іканастасе прыложкі іконы, заказаныя ў ахвяраваныя на Царкву Жаночым Згуртаваннем. Пры гэтым варты заўважыць, што іконы былі выкананыя жанчынай-беларускай Тамарай Колбай (Стагановіч).

6-га траўня адбыўся перавыбарчы сход кліўлендзкага Аддзелу БАЗА. У прэзыдентым сходу быў выбраны сп. М. Гумен — старшыня, Б. Радзюк і Ул. Дунец — сакратары. Справа здачу з дзейнасці Аддзелу працьтаваў Старшыня сп. С. Гаццеў. Пасля дыскусіі новую Управу выбрали ў наступным складзе: Ю. Гаццеў — старшыня, А. Каспэрович — застupнік, С. Грынкевіч — сакратар, С. Карніловіч — скарбнік і М. Страпко — сябра. У сабры Рэвізійнае Камісіі увайшлі М. Кабяко, М. Гумен і Ул. Дунец.

У летні сезон моладэй больш пачала займіца спортом. На царкоўным пляцы адбываючыся гульны у сетку. Мае распачата турнір у пінпонга ў турніру ў шахматы.

Вечарам 26 травеня гэтага году прадстаўнікі беларускага грамадзтва у Францыі мелі гонар прыспітніча на съявіаны Аднаўленыя Незалежнасці Грузіі, авбесцанага 27 травеня 1917 году.

Колькасць удзельнікаў съявіканьня перавысіла ўсё, што нам даводзілася бачыць у папярэднія гады. Вя